

Spis treści

Wprowadzenie – *Jolanta Szymańska, Konstanty A. Wojtaszczyk* 9

Słownik kluczowych pojęć i terminów 13

1. UCHODŹSTWO – RÓŻNE WYMIARY ZJAWISKA

- 1.1. Wymiar prawny uchodźstwa. Status uchodźcy z perspektywy praw człowieka – *Izabela Malinowska* 17
- 1.2. Wymiar polityczny uchodźstwa – wybrane problemy w kontekście europejskiego kryzysu migracyjnego – *Paweł Borkowski* 32
- 1.3. Wymiar geograficzny uchodźstwa – *Jędrzej Czerep* 46
- 1.4. Wymiar społeczno-kulturowy uchodźstwa – *Elżbieta Czapka* 64
- 1.5. Wymiar psychologiczny uchodźstwa. Psychologiczne wyjaśnienia niechęci wobec uchodźców – *Marta Penczek, Maria Baran, Paweł Boski, Anna Landowska* 78

2. UNIA EUROPEJSKA A KRYZYS UCHODŹCZY

- 2.1. Kryzys uchodźczy w Europie – zarys problemu – *Maciej Cesarz* . . . 95
- 2.2. Unia Europejska jako podmiot polityki wobec uchodźców – *Janusz Balicki* 110
- 2.3. Wyzwania uchodźcze w Unii Europejskiej 125
 - 2.3.1. Kryzys uchodźczy jako wyzwanie dla unijnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości 125
 - 2.3.1.1. Kryzys uchodźczy a przyszłość systemu Schengen – *Monika Trojanowska-Strzęboszewska* 125
 - 2.3.1.2. Uchodźcy a zagrożenie terrorystyczne na przykładzie Unii Europejskiej – *Sebastian Wojciechowski* 148
 - 2.3.1.3. Kryzys uchodźczy a przyszłość unijnego systemu azylowego – *Anna Potyrała* 159
 - 2.3.1.4. Integracja uchodźców z Afryki i Bliskiego Wschodu jako wyzwanie dla państw członkowskich Unii Europejskiej – *Karolina Sobczak-Szelc* 175
 - 2.3.2. Kryzys uchodźczy jako wyzwanie dla przyszłości projektu integracyjnego w Europie 194
 - 2.3.2.1. Wielopłaszczyznowy wymiar problemu uchodźstwa w Unii Europejskiej – *Konstanty A. Wojtaszczyk* 194

2.3.2.2. Solidarność – zapomniana wartość Unii. Kryzys uchodźczy (migracyjny) a podziały między państwami członkowskimi – <i>Tomasz Grzegorz Grosse, Joanna Hetnarowicz</i>	208
2.3.2.3. Wzrost antyimigracyjnego radykalizmu i eurosceptycyzmu jako wyzwanie dla przyszłości Unii Europejskiej – <i>Zbigniew D. Czachór</i>	228
2.3.2.4. Kryzys uchodźczy a przyszłość unijnej polityki rozszerzenia – <i>Adam Szymański</i>	245
2.4. Unijna strategia wobec kryzysu uchodźczego i migracyjnego – <i>Jolanta Szymańska</i>	255

3. DOŚWIADCZENIA I POLITYKI PAŃSTW UNII EUROPEJSKIEJ WOBEC UCHODźCÓW

3.1. Doświadczenia i polityki państw Unii Europejskiej wobec uchodźców i imigrantów – perspektywa porównawcza – <i>Elżbieta Kuźelewska, Agnieszka Piekutowska</i>	283
3.2. Uchodźcy a wybrane państwa Europy Południowej	295
3.2.1. Grecja – <i>Artur Adamczyk</i>	295
3.2.2. Włochy – <i>Izolda Bokszczyńska</i>	311
3.2.3. Cypr – <i>Artur Adamczyk</i>	335
3.2.4. Portugalia – <i>Anna Biernacka-Rygiel</i>	348
3.2.5. Malta – <i>Anna Skrzypek</i>	359
3.2.6. Chorwacja – <i>Marko Babić</i>	366
3.3. Uchodźcy a wybrane państwa Europy Zachodniej	374
3.3.1. Niemcy – <i>Justyna Miecznikowska</i>	374
3.3.2. Austria – <i>Justyna Miecznikowska</i>	393
3.3.3. Irlandia – <i>Michał Wallner</i>	410
3.3.4. Francja – <i>Marta Pachocka</i>	424
3.3.5. Belgia – <i>Ryszard Żelichowski</i>	460
3.3.6. Niderlandy – <i>Ryszard Żelichowski</i>	479
3.4. Polityka państw Europy Północnej wobec uchodźców – <i>Magdalena Tomala</i>	498
3.4.1. Szwecja	500
3.4.2. Dania	510
3.4.3. Finlandia	521
3.5. Rządy i społeczeństwa Europy Środkowej wobec problemu uchodźców – <i>Jacek Wojnicki</i>	531
3.5.1. Republika Czeska	531
3.5.2. Słowacja	534
3.5.3. Węgry	538

3.6. Uchodźcy a państwa bałtyckie – Renata Mieńkowska-Norkiene	550
3.6.1. Litwa	562
3.6.2. Łotwa	567
3.6.3. Estonia	568
4. KRYZYS UCHODŹCZY: PERSPEKTYWA POLSKI	
4.1. Polacy jako uchodźcy i Polska jako kraj przyjmujący uchodźców – perspektywa historyczna – Marek Nadolski	575
4.2. Ochrona uchodźców w Polsce – Marcin Princ	590
4.3. Polskie rządy wobec unijnej strategii na rzecz przeciwdziałania kryzysowi migracyjnemu – Konrad Pędziwiatr, Agnieszka Legut . . .	608
4.4. Ekonomiczne oraz społeczno-kulturowe i organizacyjne wyzwania związane z przyjmowaniem uchodźców w Polsce – Rafał Baczyński-Sielaczek	629
Noty biograficzne autorów	647
Bibliografia	653